

Hermina-kápolna, Hermina-mező és Hermina-út

Írta: **Mihalovics Zsigmond**
pápai prelátus, herminamezei plébános

Február 13-án mult száz éve annak, hogy József nádor leánya, *Hermina Amália Mária* főhercegnő viruló fiatalságában, rövid szenvedés után Bécsben váratlanul meghalt. Emlékére épült a Városliget szélén a róla elnevezett kápolna, az ő nevét viseli a kápolna előtt elhúzódó utca s a telekkönyv *Herminamező*-nek nevezi a kápolna mögött elterülő telkeket. Aki szereti fővárosunkat s érdeklődik annak multja, bizonyára szívesen elolvassa e sorokat, amelyek feltámasztják a nagy Palatinus emléket és azt az őszinte szeretetet is, amellyel az ikerváros polgársága népszerű személyét övezte.

József nádor háromszor nősült. Első felesége *Alexandra Pavlovna* nagyhercegnő, *Pál* orosz cár leánya volt. Második neje *Hermina* anhalt-berenburg-schaumburgi hercegnő volt, aki ikreinek, *Hermina* királyi hercegnő és *István*, a későbbi nádor, születésnapján halt meg. A harmadik hitves *Mária Dorottya* württenbergi hercegnő volt, aki öt gyermeknek adott életet.

A születése napján anyját vesztett főhercegnőt a két testvérváros mélyen a szívébe zárta, különösen amikor növekedésével viruló szépsége, napsugaras kedélye és jóságos lelke ismeretessé vált. Korai és váratlan halála mély gyászba borította a két város minden rétegét. A lapok egyöntetűen azt írták, hogy az élete virágjában a halál martalékvá lett főhercegnőben különösen a főváros vesztett elsőrendű „hölgyesillagot”, aki rövid életében úgy járt közöttünk, mint a jótékonyság és emberszeretet angyala. A sajtó híven kifejezte az egyetemes gyászt, költeményekben búcsúztak a halott főhercegnőtől, még az agg *Dessewffy* József gróf is, a főhercegnő halála előtt néhány nappal elhunyt fiának, Aurélnak a hercegnővel üzent az

leírja a kiemelkedő falakat s esetleg a kápolna építésének célját.

A kápolna építése tovább folyt, a pesti polgárok buzgón adakoztak, a sajtó is gyakran foglalkozott afejlődő Herminamezővel, melynek földíszét a Hermina-kápolnában vélte beteljesedni.

Bár *Hermina* főhercegnő emléke élénken él még a pestiek lelkében, hiszen *Dunaiszky* László az 1844. évi kiállításon márványból elkészítette a főhercegnő mellszobrát, az anyagiak még sem állottak elégséges mértékben a választmány rendelkezésére. Az építkezés leglelkesebb mozgatója, *Tomala*, különféle zene- és népiünnepségeket rendezett a kápolna javára, több éven keresztül mégis 1846-ban egészen elernyedni látszott az építkezés. A nádor 1847-ben bekövetkezett halálával pedig mintha végleg elakadt volna az önkéntes adako-

Évtizedek óta

Imperial fügekávé

zás. Aztán jött a szabadságharc, ki gondolt egy Habsburg-főhercegnő emlékének ápolásával. 1849. február 15-én a városi tanács nem is vállalta a kápolna befejezését. Így a kápolna öt éves küzdelmes építés után öt éven át romként hevert. Végül a fedél nélkül álló s már romlani kezdő kápolnára figyelmessé lett Pest város polgármestere s javaslatára a városi tanács megajánlotta a befejezéshez szükséges 9520 forintot.

Végére 1856. szeptember 8-án *Svitovszky* hercegprímás megáldhatta a kápolnát, oltáránál pedig szentmisét mondott, mely alatt a zenekirály, *Liszt* Ferenc személyesen vezényelte Vocal miséjét.

A kápolna oltárképét a nazarénus festő, *Novotny* készítette el 1855-ben. Az Immaculatát ábrázolja, kinek átszellemült arcában a hagyomány az elhunyt *Hermina* főhercegnő finom vonásait véli felfedezni.